

[Turismens McDonalds – Ytring \(nrk.no\)](#)

[Ja takk til cruisetrafikk – Ytring \(nrk.no\)](#)

TILSVAR TIL TO YTTERLIGHETER, DEN ENE VIL IKKE DEN ANDRE FÅR IKKE NOK.

Velstanden vokste og skandinaviske turister flommet utover rolige kulturlandskaper og kulturelle perler rundt i verden. Den lokale befolkning ble utsatt for et kultursjokk og en påvirkning på sin egen hverdag som medførte slitasje på kulturskattene, økte priser og en kulturpåvirkning som var vanskelig å leve med. Skrålende nordeuropeere, fulle og nesten avkledde preger det offentlige rom på de mest populære destinasjonene.

Post Covid, åpnes Norden for cruisetrafikken igjen. Reiselivet er følsomt for politisk uro, og våre hjemlige områder betraktes som trygge og rolige. Våre søvnige småsteder og vakre naturperler blir utsatt for en invasjon. Gjestene som kommer kan være de samme menneskene som har måttet tåle masseturismen fra nord gjennom tiårene. Masseturismen kan oppleves både som utjevrende fordi den muliggjør deltakelse fra folk som tidligere var utelatt, men som nå er inkludert. Seilingsområdene for cruiseflåten er innskrenket og dermed blir det økt trykk på våre områder.

Reiselivet har opplevd en kraftig nedtur og gleder seg nå over en sterk opptur. Lokale bedrifter og tjenesteytere har hanket seg gjennom pandemien på statlige støtteordninger, eller har gått nedenom og hjem. Nå er det livlig aktivitet i store deler av landet. Alle visste at pandemier er forbigående, men få, eller ingen benyttet tida til å forberede tida etter Covid.

Penga rår

Turisme har aldri vært drevet på ideell basis. Cruiseselskapene er i mange tilfeller værstinger både når det gjelder ansattes vilkår og nådeløs utnyttelse av lokale ressurser. Lokalt er det kommunene som kan sette grensene for cruiseanløpene. De eier stort sett havnene, og er som regel inne på eiersiden, eller konsesjonsgiver på attraksjonene. Det er de lokale myndighetene som kan sette grenser og få turismen inn i siviliserte former. Noen tjener penger på volumet, men den totale avkastningen i lokalsamfunnet er forholdsvis liten og i noen tilfeller mer til ulempe enn til varig verdiskaping. Det var dette som kom frem i enkelte fjordområder og som har medført begrensninger i antall samtidige anløp. Eierne av suvenirsjappa på brygga, busselskapet som besørger transport til attraksjonene og alle de andre servicetilbyderne er allikevel avhengige av turismen. Turisme er et satsingsområde i samtlige kommuner og byer i Norge. Drømmen om arbeidsplasser og lønnsomme bedrifter lever sitt eget liv på lyserøde skyer i en ellers grå kommunal hverdag. Vår tidligere regjering presenterte en reiselivsmelding som la til rette for at markedet skulle regulere turismen. Bærekraft og ivaretagelse av kvaliteten i turistnæringen er nevnt i meldingen, men dokumentet er fritt for forslag til grep som kan støtte opp under dette.

Norske guider opererer helst med grupper på 25 - 30 gjester, da blir den enkelte besøkende sett og hørt.

Der lokale guider tidligere tok med seg gjester i flokk og følge på det stedet hadde å vise frem er det nå ofte cruiseselskapenes egne folk som presenterer folk og land. Historiene er mange om hva som blir fortalt. Den lokale guiden er sentral i opplevelsen som tilbys gjesten. For cruiseturisten er guiden stort sett den eneste lokale personen de møter, guiden ønsker velkommen ved ankomsten til landet og farvel ved avreisen. Det er guidens oppgave å formidle historie, kultur og attraksjoner.

De store besøkstallene veier tyngre enn kvaliteten på produktet. Priskonkurransen cruiseselskapene imellom er beinhard og marginene er små. Landet er lagt åpent for kappløpet, og det er her politikerne må inn. Det må kunne la seg gjøre å lage en nasjonal regulering av cruisetrafikken, der anløp, volum og beskyttelse av folk og sårbare miljøer blir satt inn i en forsvarlig ramme. Ingen tror dette er mulig å få til i en fei, til det er det fortsatt for mange nessekonger (lokale havnemyndigheter), lokalpolitikere med ambisjoner på bygdas veiene og ikke minst næringsdrivende med ønsker om større fortjeneste.

Forfatter: Kristian Bredby, Leder Norges Guideforbund